

NR 4

WRZESIEŃ /
PAŹDZIERNIK 2018

DZIECI

Cena 10,99 zł
w tym 8% VAT

EMOCJE | ROZWÓJ | INSPIRACJE | ZDROWIE | ZABAWA | KSIĄŻKI

OD REDAKCJI

Każdego roku, mniej więcej w połowie sierpnia, przychodzi taki dzień, kiedy w środku lata, wakacji, zupełnie znieca dotyka mnie „zimny powiew”, wtedy już wiem, że zbliża się moja ukochana pora roku. Bardzo lubię ten moment. Oznacza on dla mnie, że idzie „nowe”. Dużo ważnych, życiowych wyborów, spotkań i rozstań wydarzyło się w moim życiu jesienią. Również to najważniejsze – narodziny mojej córki.

Jesień jest dla mnie magiczna, zmysłowa i zachwycająca – obłędne kolory, szelest suchych liści, otulające dzianiny, korzenne, rozgrzewające zapachy i smaki. Zawsze lubiłam babie lato, mgły, krople deszczu na szybie i przyglądanie się im z kubkiem aromatycznej herbaty w rękę, książką na kolanach, otulona kocem... Dziś zmieniło się chyba tylko to, że miejsce dorosłej lektury zajęły książki dla dzieci. Dużo książek...

W jesiennym wydaniu „Dzieci” rozmawiamy o... książkach (jakże inaczej!), które pomagają maluchom i ich rodzicom stawać naprzeciw rzeczywistości oraz nowym wyzwaniom. Zastanawiamy się, jak nie zagubić siebie w ferworze codzienności. Zadajemy pytania o to, co w życiu ważne, np. na ile edukacja jest pomocna w osiągnięciu szczęścia. A na koniec – zapraszamy Was na spacer. Poszukajcie skarbów jesieni, a my pokażemy Wam, jak twórczo można je wykorzystać. Podpowiadamy, co jeszcze można z nich wyczarować poza tradycyjnymi ludzikami i zwierzątkami z kasztanów. I koniecznie na spacer zabierzcie ze sobą aparat fotograficzny!

Życzę Wam wielu jesiennych zachwyków.

Dorota Maćkowiak
redaktor naczelna

Redaktor naczelna /
Dorota Maćkowiak
dorota.mackowiak@magazyndzieci.pl
tel.: 536 832 384

Brand Manager /
Zuzanna Jaszczak
zuzanna.jaszczak@magazyndzieci.pl
tel.: 536 044 523

Reklama /
reklama@magazyndzieci.pl

Dystrybucja i prenumerata /
prenumerata@magazyndzieci.pl

Korekta językowa /
Anna Kołodziejska

Wydawca, DTP, opracowanie graficzne /
POLSKIE MEDIA SPECJALISTYCZNE
ZUZANNA JASZCZAK
Bogucin, ul. Władysława Stocińskiego 18,
60-006 Kobylnica k/Poznań

Adres Redakcji /
POLSKIE MEDIA SPECJALISTYCZNE
ZUZANNA JASZCZAK
Poznań, ul. Juliusza Słowackiego 17/6,
60-822 Poznań

Zdjęcie redaktor naczelnej /
Zdjęcie: Aleksandra Sobala Fotografia
Włosy: Mateusz Przewoźniak | SALON TUPET
Makijaż: Agnieszka Kolańczyk | PROFESSIONAL MAKE-UP

Ilustracje /
Katarzyna Drewek-Wojtasik,
Żaneta Strawiak-Pulkowska

Druk /
POLIGRAFIA GREG

Okładka /
LIDIA MADURA FOTOGRAFIA

Współpraca /
Barbara Górecka, Anna Kaczmarek, Paweł Kobryński,
Ewa Król, Tomasz Król, Natalia Minge, Krzysztof Minge,
Natalia Mińska, Małgorzata Musiał, Teresa Piszczala-Nowak,
Katarzyna Socha, Aleksandra de Soleil, Zuzanna Stańczyk,
Remigiusz Stępek, Aurelia Wawrowska, Katarzyna Wieczorek,
Rafał Witek, Sylwia Wojciechowska, Patrycja Wojtkowiak-Skóra

Patronat /

Eksploracja świata – dawaj wybór i pozwól poznawać

Wyobraź sobie, że lądujesz na odległej planecie znanej Ci tylko z opowieści i legend. O jej mieszkańcach wiesz tylko tyle, że są niewielcy i mają błyszczącą skórę pokrytą miękkimi, pluszowymi pomponami. Wiesz, że na tej planecie są rośliny, które zamiast korzeni trzymających je w glebie mają rolki. Z lekkim zdziwieniem opuszczasz pokład i... co za kosmos! Pytania same cisną się na usta: Jak to działa? Dlaczego to takie kolorowe? Do czego roślinom te śmieszne rolki? Gdzie są mieszkańcy tej planety? Co tak mruga w oddali? O, jakie dziwne warzywo! – witaj w świecie przedszkolaka i dziecięcej ciekawości.

Jak wspierać dziecięce zainteresowania?

Pierwszym krokiem do rozwoju uzdolnień i zainteresowań Twojej pociechy jest obudzenie w sobie samego małego odkrywcy. Właśnie takiego podróżnika, który ląduje na dalekiej planecie i ma ochotę zadziwić się i poprzyglądać tubylcom. Przygoda w odkrywaniu ciekawostek świata i poszukiwanie hobby we dwoje daje oczywiście dużo więcej frajdy, a dodatkowo wzmacnia Wasze więzi. Z Twoją pomocną dłonią dziecko będzie w stanie realizować siebie i osiągnąć taki poziom zadowolenia z podejmowanych działań, z którego ono samo będzie dumne.

Proponuj wiele aktywności z odmiennych dziedzin. To trochę jak próbowanie różnych kuchni świata –

nie wszystko będzie Ci kulinarnie odpowiadało, ale jeśli nie otworzysz się na nowe, nigdy nie dowiesz się, że libańska kawa parzona jak turecka smakuje jak zalane wrzątkiem osmalone drewno, a z kolei albańskie lody są tak słodkie, jakby mieściły w sobie lukier całego świata (jest to oczywiście subiektywne odczucie). Eksperymentowanie jest przygodą, daj się jej porwać razem ze swoim dzieckiem. Dziś na tropie planet, jutro w kręgu sztuk teatralnych, a pojutrze być może laboratorium małego naukowca?

Córeczka trenująca balet, podbijająca sceny swoim aktor-
skim wdziękiem. Synek, który uparcie trenuje piłkę nożną, karate czy fascynuje się lotnictwem. Któż z nas kiedyś o tym nie marzył? Oczywiście jest fakt, że rodzice dla swoich dzieci są w stanie zrobić wiele i chcą jak najlepiej. Pamiętaj, że czasem Twoje wyobrażenia i marzenia o tym, kim powinien być Twój syn, a kim Twoja córka, niekoniecznie

muszą iść w parze z tym, czego chce maluch. Zamieńcie się rolami, zaufaj swojemu dziecku i daj się poprowadzić za rękę – ono samo pokaże Ci, w jakim obszarze chciałoby się zakotwiczyć na dłużej.

Czuwaj i bądź uważny w momentach, kiedy Twoje dziecko bardzo mocno angażuje się w swoją pasję. Jeśli intensywnie przeżywa każde, nawet najdrobniejsze niepowodzenie lub za wszelką cenę stara się być najlepsze w wybranej przez siebie dziedzinie, bądź przy nim. Wspieraj rozmową i wyjaśniaj, że najważniejsze jest być dumnym z samego siebie, a nie z tego, jak wypada się w oczach innych. To ważny etap w budowaniu poczucia własnej wartości dziecka. Swoisty krok milowy, w postawieniu którego ważna jest Twoja obecność.

Czy hobby może być świetną zabawą?

Wiedza a twórczość

W wieku przedszkolnym raczej trudno mówić o znalezieniu konkretnej pasji i jej konsekwentnym realizowaniu (choć oczywiście zdarzają się wyjątki). Należy jednak

pamiętać, że kluczem do przyszłego sukcesu i wytrwałości w rozwijaniu uzdolnień i zainteresowań jest zgromadzona przez malucha wiedza o otaczającym świecie, którą na tym etapie będzie zdobywał głównie poprzez aktywność zabawową.

Wiedza jest podstawowym wyznacznikiem ludzkiej inteligencji, a stąd już krok do bycia kreatywnym. Wbrew pozorom twórczość nie polega na wymyślaniu nowych rzeczy, ale na unikalnym połączeniu kilku rzeczy na pierwszy rzut oka niepasujących do siebie lub niemających ze sobą związku. W wyniku takiego połączenia uzyskujemy nową jakość. Im więcej zatem maluch wiedzy posiada o świecie wokół niego, tym więcej takich nowatorskich rozwiązań będzie mógł w przyszłości wygenerować (Minge i Minge 2011: 131).

Hobby, pasja i zabawa

Pamiętaj jednak, że zarówno zaangażowanie w zabawę, jak i w rozwój uzdolnień nie jest tylko aktem twórczym dziecięcej wyobraźni, ale pociąga za sobą i wymaga wręcz aktywności twórczej od nas samych – dorosłych

(Leszczyński i in. 2011: 91). Zaproponujmy dziecku takie aktywności, które będą dla niego atrakcyjne w formie i rozwijające. W efekcie sami staniemy się twórcami – przewodnikami. Naszą misją jako rodzica będzie „zarażanie” malucha nie pasją samą w sobie, ale pasją do poszukiwań, do nauki, do postrzegania otoczenia z nowej perspektywy, ale przede wszystkim do czerpania przyjemności (Braun i Greine 2002: 5). Dziecko, jeśli ma się w przyszłości zdecydować na konsekwentne realizowanie swojej pasji, musi wiedzieć, z czego wybierać – co sprawia mu radość i przyjemność, co go odpręża i relaksuje, co wzbudza pozytywną wibrację. Ważne na tym etapie jest także konsekwentne i wspólne analizowanie niepowodzeń, nie w kategorii porażek, ale jako rodzaj doświadczenia, które zbliża malucha do przyszłej wygranej (Chauvel i Michel 1999: 12-13).

Rozwój mózgu podczas zabawy

Mózg dziecka, aby się prawidłowo rozwijać, nastawiony jest na odbiór wielu bodźców, które są filtrowane zgodnie z aktualnym zapotrzebowaniem. W czasie poszukiwania i odkrywania nowych rzeczy narasta w naszym maluchu niepokój, podniecenie i napięcie. Jeśli działanie zostaje zwieńczone sukcesem (głód wiedzy zostanie zaspokojony), emocje te znikają – nieład zostaje uporządkowany, następuje spokój i odprężenie oraz zadowolenie. Im napięcie jest większe, tym większa radość z sukcesu – to główny motor napędowy dziecięcej aktywności i chęci eksplorowania świata. „Podczas tego procesu zostaje pobudzona grupa komórek nerwowych, które następnie z końcówek wypustków uwalniają określone substancje przekazywające. Są to te same substancje, które uwalniane są po zażyciu kokainy lub heroiny. Można więc się domyślać, jak silne uczucie pożądania ogrania dziecko w procesie poznawania i rozwiązywania nowych problemów” (Nitsch i Hüther 2011: 19–20).

Kącik eksperymentatora

Pozostając w tematyce wizyty na obcej planecie, chciałabym Wam zaproponować kilka zabaw związanych z tematyką kosmosu. Jeśli chcesz, aby Twoje dziecko połknęło kosmicznego bakcyła, konieczne jest także Twoje zaangażowanie. Nauka o otaczającym świecie nie zawsze musi być smutną lekturą w kącie pokoju, może być także ciekawą przygodą.

Planetarium i wycieczka nocą za miasto

Waszą podróż po bezkresach wszechświata zacznijcie od wycieczki do planetarium, gdzie na kopule imitującej sklepienie niebieskie odbywa się projekcja kosmosu. Dodatkowym atutem z pewnością będzie komentarz astronoma, który w prosty sposób przybliży tę rozległą tematykę. Wizyta w planetarium może stać się punktem wyjścia do poszukiwania i odkrywania kolejnych zagadek związanych z wszechświatem. Może następnym krokiem będzie ilustrowana książka albo podróż za miasto, gdzie choć przez chwilę można poobserwować gwiazdzone niebo? Czy potraficie już odnaleźć Duży Wóz i Mały Wóz?

Budowa Układu Słonecznego

Jeśli już znacie podstawy funkcjonowania wszechświata, czas, aby skupić się na Układzie Słonecznym. Maluchowi z pewnością trudno jest wyobrazić sobie te wszystkie planety, które krążą każdego dnia wokół Słońca. Naukę rozpocznijcie od tego, co jest znane Twojemu dziecku. W tym celu przygotuj: ziarenko pieprzu – Merkury, dużą jagodę – Wenus, pomidora koktajlowego – Ziemia, groszek – Mars, arbuz – Jowisz, duży grejfrut – Saturn, jabłko – Uran, limonkę – Neptun. Przybliź maluchowi rozmiary planet oraz ich kolejność. Pamiętaj, że jeśli przyjmujemy, że Ziemia jest wielkości pomidora koktajlowego, to Słońce musiałyby mieć średnicę 4 metrów! Możecie także wspólnie wybrać się do parku, aby narysować Słońce o podanej średnicy (odmierzając ją krokami) i w kolejności ułożyć owocowo-warzywne planety (oczywiście pomijając kwestię zachowania proporcji w odległościach pomiędzy planetami a Słońcem).

Astronauta i misja na Księżycu

Gotowi na wspólną wyprawę na Księżyc? Każdy astronauta posiada skafander kosmiczny. Owińcie swoje ciała poduszkami. Przyczepcie je do nóg i brzucha za pomocą wstążek i sznurków. Za hełm niech posłuży Wam karton z wyciętym na oczy otworem. Nauczcie się poruszać w warunkach pozbawionych grawitacji. Podążajcie w swojej misji na Księżyc, na którym – podobnie jak Neil Armstrong w 1969 r. – postawcie swoje pierwsze kroki. Podczas tej wyprawy możesz również przybliżyć dziecku historię misji kosmicznej statkiem Apollo 11. Przemieszczajcie się podczas zabawy po całym mieszkaniu, zachwycając się każdym zakątkiem Księżyca. Niech łóżko na chwilę

będzie wielką skalistą górą, stolik nocny odwrócony do góry nogami – tajemniczym kraterem, a wazon – dopiero co odkrytą na Księżycu pierwszą rośliną.

Galaktyka zamknięta w słoiku

Chciecie zamknąć całą galaktykę w małym słoiku? Nic prostszego, internet aż kipi pomysłami! Wystarczy: słoik wypełniony wodą (do około połowy jego objętości), barwniki spożywcze (kolor niebieski i czerwony), wata, brokat (złoty lub srebrny), patyczek (do nakładania waty). Zaczynajcie od zabarwienia wody na kolor niebieski. Do wysokości płynu dodajcie watę, a następnie wsypcie trochę brokatu i zamieszajcie patyczkiem. Teraz kolej na uzupełnienie słoika wodą zabarwioną na czerwono, ponowne dodanie waty i brokatu. Efekt gotowy!

Dźwięki kosmosu

Pomimo tego, że w kosmosie w zasadzie nie słychać żadnych dźwięków, ponieważ przestrzeń między gwiazdami

i planetami zbliżona jest do próżni, to wcale nie oznacza, że kosmos jest zupełnie cichy! Źródłem dźwięków są „przetłumaczone” fale elektromagnetyczne, które w próżni rozprzestrzeniają się bez problemów w odróżnieniu od fal dźwiękowych („National Geographic”). Dźwięki te zostały zebrane przez sondy kosmiczne, a możecie wspólnie ze swoim maluchem posłuchać ich na kanale YouTube, wpisując frazę: dźwięki planety, planet sounds lub symfonia planet. Wsłuchajcie się w odgłosy odległego świata i spróbujcie opowiedzieć, z czym one mogą się kojarzyć. Może słyszycie szeleszczący papier, a może to jakaś zaszyfrowana wiadomość od Obcych?

Kosmiczne babeczki

Poznanie kosmosu i zgłębianie wiedzy na temat planet i gwiazd może iść w parze także z wyzwaniem kulinarnym. Przygotujcie razem piękne babeczki, na których krem będzie wyglądał niczym galaktyka mieniąca się tysiącem ciał niebieskich. Z pomocą przybędzie Wam również kanał YouTube – po wpisaniu fraz: galaxy cupcakes lub galaktyczne babeczki Waszym oczom ukażą się wyjątkowe propozycje na słodkie smakołyki. Życzę udanego wypieku i smacznego „kosmosu”!

Eksperymentowanie rozbudza ciekawość i zachęca do dalszych poszukiwań. Zaproponowane zabawy to także świetna okazja, aby wzmacniać szereg kompetencji przedszkolaka – poprzez wspólne dekorowanie babeczek i tworzenie galaktyki w słoiku wspierasz jego rozwój manualny i poczucie estetyki, poprzez zabawę w astronautów zapewniasz ruch i ćwiczysz koordynację ruchową, a słuchając dźwięków kosmosu, rozwijasz także wyobraźnię. Jak widzisz, astronomia nie musi być trudna, zaserwowana w odpowiedni sposób może być także dla Ciebie kosmiczną przekąską. 😊

BIBLIOGRAFIA

- [1] Braun D., Greine R. (2002), *Zabawy wspierające logiczne myślenie*, Kielce, Wydawnictwo JEDNOŚĆ,
- [2] Chauvel D., Michel V. (1999), *Gry i zabawy w przedszkolu: rozwijanie spostrzegawczości, kreatywności i inteligencji*, Warszawa, Wydawnictwo Cyklady,
- [3] Leszczyński G. (2011), *Sztuka dla dziecka: tradycja we współczesności*, Poznań, Centrum Sztuki Dziecka w Poznaniu,
- [4] Minge N., Minge K. (2011), *Jak kreatywnie wspierać rozwój dziecka?* Warszawa, Samo Sedno,
- [5] National Geographic (2018), *Muzyka z kosmosu. Tak brzmi Układ Słoneczny*, National Geographic <<http://www.national-geographic.pl/national-geographic/kosmos/muzyka-z-kosmosu-tak-brzmi-uklad-sloneczny>> [dostęp 10 czerwca 2018],
- [6] Nitsch C., Hüther G. (2011), *Wspieranie rozwoju dziecka*, Ożarów Mazowiecki, Wydawnictwo Olesiejuk.